

حلال و حرام از منظر فقه و حقوق اسلامی و تاثیر آن بر تربیت فرزندان

ذوالفقار حق پرست*^۱، پوریا روشندل^۲

۱- استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهدشت

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد فقه و مبانی حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهدشت، دهدشت، ایران

چکیده

خوراک انسان همانند دانه‌ای است که در زمین کشاورزی به بار می‌نشیند. اگر حلال و پاکیزه باشد، اثر آن در بدن آشکار خواهد شد و از همه اعضا و جوارح چنین آدمی جز نیکی نخواهد تراوید. در مقابل، الگو آن خوراک، پلید و حرام باشد، قلب را کدر و تیره خواهد کرد. از این رو غذا بر روی جسم و روح انسان اثر میگذارد. اسلام نیز با کنکاش در هر دو موضوع به انسانها میگوید که غذای طیب و حلال بخورند. برای نمونه، خداوند فرموده است: ای مردم! از آنچه در زمین، حلال و پاکیزه است، بخورید و از برنامه‌های شیطان پیروی نکنید که دشمن آشکاری است. (۱). همچنین بارها انسان را از خوردن مال حرام باز می‌دارد، آنجا که می‌فرماید: آنان که ربا می‌خورند، برنخیزند مگر مانند آن که به وسوسه و فریب شیطان، دیوانه و بیخرد شده باشند. اینان چون در مال حرام غوطه ورنند، می‌گویند: معامله و ربا فرق ندارد، حال آن که خداوند، داد و ستد را حلال و ربا را حرام کرده است. هر کس پس از آن که پند و اندرز کتاب خدا به او برسد، از این کار حرام دست بردارد، خدا از گذشته او درمی‌گذرد و فرجام کارش با خدا است و کسانی که از این کار زشت خود دست نکشند، اهل جهنم‌اند و در آنجا جاوید خواهند ماند. (۲). قرآن مجید در سوره‌ی قصص، هنگام بیان داستان کودکی موسی (علیه السلام) می‌فرماید: ما از پیش، شیر همهی زنان شیرده را بر او حرام کرده بودیم. خواهرش گفت: آیا می‌خواهید شما را به خاندانی راهنمایی کنم که سرپرست این کودک باشند، خانواده‌ای که خیرخواه این کودک هستند؟ (۳). این آیه کریمه در ظاهر می‌گوید ما شیر زنان شیرده را بر موسی (علیه السلام) حرام کردیم تا بدین وسیله او را به مادرش برگردانیم. پیام باطنی این آیه آن است که اگر قرار است موسی (علیه السلام) در آینده بساط فرعون و فرعونیان را برچیند و در کوه طور با خدای خود سخن گوید، باید از همان آغاز، لقمه حلال بخورد.

کلید واژه: حلال، حرام، فقه و حقوق، تربیت